

בסיעתא דשמיא

שיעורים בפרשת השבוע

הרב אליהו דיסקין שליט"א

פרשת ניצבים

שיעור א' | תשפ"א

ניתן לשמוע בקו ישיר: 073-2951303

www.kolhalashon.com

גישה ישירה לשיעור במערכת קול הלשון
בלי לחפש ולדפדף בין השיעורים במערכת.
מתקשרים לקו קול הלשון במספרים הרגילים והישירים,
מקישים מיד כוכבית סולמית #
ואחריו את מספר השיעור **30400792** ולסיום סולמית #

והתברך בלבבו

מושלי העם הזה אשר בירושלים, כי אמרתם כרתנו ברית את מות ועם שאול עשינו חוזה שוד שוטף כי יעבור לא יבואנו כי שמנו כזב מחסנו ובשקר נסתרנו לנו יש הסכם עם המות שהוא לא יפגע בנו אין לנו ממה לפחד, אנחנו רוצים להשאר עם הכזב והשקר ולא לשנות את הדרכים, ועל זה אומר הנביא 'וכופר בריתכם את מות וחזותכם את שאול לא תקום שוד שוטף כי יעבור והייתם לו למרמס, מידי עברו יקח אתכם כי בבוקר בבוקר יעבור ביום ובלילה והיה רק זועה הבין שמועה' הנביא מלמד אותנו את היסוד הזה שהאדישות היא אם כל חטאת ובגללה באות הפורענויות הכי גדולות.

אין מקום לאדישות

וכשם שהאדישות היא אם לכל חטאת כך השמיעה היא השורש לכל הטוב, כשאדם חי באמונה בשכר ועונש, הוא מתבונן שעל כל מעשה יש מחיר, הוא מתבונן על אימת וחרדת הדין, זה עצמו סיבה וזכות לזכות בדין, אחד מגדולי ישראל אמר שאנשים חיים בעולם כאילו יש חבר'ה חיים וחבר'ה מתים, אמנם הר המנוחות מלא בקברים אבל זה החבר'ה מתים אנחנו שייכים לחבר'ה מתים, אבל כל אלו שנמצאים שם לפני כן היו פה ואמרו על עצמם שהם שייכים לחבר'ה החיים ובסוף הם הגיעו לשם, הדבר הכי בטוח בחיים זה המות, אין מי שלא מגיע לשם, וכולם חייבים למסור דין וחשבון על כל מעשה שהוא עשה, אין דרך לברוח מזה, ומי שנשאר אדיש מסכן את עצמו.

החוטא משחית את נפשו

למען ספות הרוה את הצמאה - יש בפסוק הזה כמה פירושים עיין פירש"י, והרמב"ן מביא פירוש והוא מקלס אותו וכותב 'וזה הטוב והישר בעיני בפסוק הזה מכל הנכתב עליו בהרבה פנים', וכדאי לדעת את הפירוש של הרמב"ן בפרט עתה בימי הרחמים והתשובה, כל אדם שחוטא והולך אחרי יצרו הרע, אחרי מידות ותאוות רעות, הוא מאבד שלשה דברים, א' החטא עצמו, ב' עבירה גוררת עבירה, מי שהולך אחרי תאוה רעה כל פעם שהוא נופל התאוה משתלטת עליו עוד יותר ובפעם הבאה יהיה לו יותר קשה להתגבר, כך זה בתאוות רעות וכך זה במידות רעות, ג' כשאדם חוטא הוא בונה לעצמו קומה חדשה של תאוות מגונות שלא היו לפני כן בטבעו, וכך זה במידות רעות אדם יכול להשחית את מידותיו ולהשתרש במידות רעות שלא היו לו מלכתחילה, זה הפשט 'למען ספות הרוה את הצמאה' רוה זה דבר שאדם שבע ממנו ולא מתאוה אליו, התאוות והמידות שהאדם לא נולד איתם ואין לו לזה תשוקה, וצמאה זה תאוות שאדם נולד איתם והוא מתאוה אליהם, והחוטא יענש על הכל, הוא לא יוכל לפטור את עצמו בטענה שלא היה לו מה לעשות, אתה הבאת את זה על עצמך, ונמשיל את הדברים - יש אנשים שמכורים לסמים, האדם לא נולד עם משיכה טבעית לסמים אבל אם הוא מתרגל לעשן סמים קלים

והיה בשמענו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות ליבי אלך למען ספות הרוה את הצמאה, לא יאבה ה' סלוח לו ורצצה בו כל האלה גו', גפרית ומלח שרפה כל ארצה גו' כמהפכת סדום ועמורה גו' - בפסוקים כאן כתוב קללות נוראות ועונשים איומים על מה? יהודי ששמע תשעים ושמונה קללות שקראנו בפרשת כי תבוא, יש לו שתי אפשרויות, הוא יכול לחזור בתשובה לשנות את הדרכים שלו ולחסוך מעצמו את כל הקללות והעונשים, אבל קשה לו להשתנות והוא מפתח לעצמו מגננה 'והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי אדישות והתעלמות, 'והתברך בלבבו' גדולי ישראל לא נותנים ברכה למי שלא מקיים את התורה אז הוא מברך את עצמו, מסופר שיהודי בא לחפץ חיים לבקש ממנו ברכה, החפץ חיים תפס לו את היד ואמר לו 'שבת היא מקור הברכה' אם אתה לא שומר שבת נראה לי שר' ישראל מאיר יכול לברך אותך?

אדישות - אם לכל חטאת!

אנחנו עומדים קרוב ליום הדין, בראש השנה דנים על הכל הכל, מי במים מי באש, מי בחניקה מי בסקילה, מי ינוח ומי ינוע, הכל מוכרע בראש השנה, וחייבים לשנות את ההרגלים, לתקן את המעשים, לחזור בתשובה, אבל זה מאד קשה והיצר הרע מכניס לאדם אדישות בלב והוא אומר לעצמו תעזוב את הפחד, עברת שלוש פעמים ראש השנה בשלום תעבור גם את זה בשלום, הוא מברך את עצמו 'שלום יהיה לי' היה טוב ויהיה טוב, 'כי בשרירות ליבי אלך' הלב שלו עושה שרירים ונעשה קשה כאבן, ופשוטו של מקרא 'שרירות' זה מלשון 'אשורנו ולא קרוב' הוא עושה מה שהלב שלו רוצה, הוא לא מוכן להתגבר ולדחות סיפוקים, על האדישות הזו מהדין והמשפט, מהתוכחה והיסורים, אם רואים מידת הדין מתוחה על כל העולם, יודעים שנמצאים לפני ראש השנה שבו דנים על כל הפרטים ופרטי פרטים, אם האדם מפתח לעצמו חומה של אדישות ואומר לעצמו 'שלום יהיה לי' גם אם הוא לא עושה חוץ מזה שום עבירה האדישות הזו היא אם לכל חטאת, היא שורש פורה ראש ולענה, על האדישות הזו התורה אומרת 'לא יאבה ה' סלוח לו כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא ורצצה בו כל האלה הכתובה בספר הזה ומחה ה' את שמו מתחת השמים' כל העונשים הנוראיים שכתובים בפרשה שלנו.

מעלת לימוד המוסר

זו המלחמה של היצר הרע בלימוד המוסר, המטרה שלו היא שכולם יהיו 'אין איש ניחם על רעתו כולו שב במרוצתו כסוס שוטף במלחמה' הוא רוצה שהאדם ישן, הוא מחפש את האדישות הזו שהיא אם לכל חטאת, והוא יודע שאם האדם ילמד מוסר זה יפתח לו את הלב והוא לא יהיה אדיש לכן הוא נלחם בזה בכל הכח.

בישעיהו כח אומר הנביא 'לכן שמענו דבר ה' אנשי לצון

משיכה לקדושה אבל הוא בנה בעצמו את הסטיה והמשיכה החולנית הזו לתורה, הגר' לייזער טעלזר כשהוא היה עובר על יד הבית מדרש ושומע שני נערים צעירים מתווכחים בלימוד והבית מדרש היה נעול, הוא היה קופץ מהחלון ונכנס לבית מדרש ואחר כך הוא לא זכר מאיפוא הוא נכנס, הוא היה שיכור על תורה 'שכורת ולא מיין', האור החיים המפורסם על הפסוק בפרשת כי תבוא 'ושמחת בכל הטוב' אין טוב אלא תורה, כותב האור החיים הקדוש 'אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעין ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה', כך זה בתורה, בדביקות בשכינה, באהבת חסד, אנחנו ראינו אצל הרב אלישיב אהבת תורה חולנית! הוא לא נולד ככה, הוא קנה את זה לבד, וכל אדם יכול לקנות לעצמו חשקת התורה, חשק להידבק בקב"ה, חשק להיטיב לזולת, והוא יכול להגיע למדריגות של חולת אהבה, הגאון הצדיק ר' חיים ברים זצ"ל סבל פעם מחולי בלב והוא לא היה יכול למסור שיעורים, כשהוא התחזק הוא חזר למסור את השיעור בגמרא אבל את השיעור בחובת הלבבות הוא לא חזר למסור מיד, הוא אמר שהוא מפחד על הלב שלו מכיון שכשהוא לומד חובת הלבבות הוא מתרגש וזה יכול לסכן אותו, זה ממש חולה אהבה, האם משהו נולד ככה? לא, אבל אפשר לקנות את זה, החזון איש אמר שכשהוא מתבונן על פרח, על פלאי הבריאה שקיימים בו הוא כל כך מתרגש וזה מגיע למצב של פיקוח נפש והוא חייב להפסיק להסכל על הפרח, לא נולדים ככה, עובדים על זה לבד.

שיגעון של תלמידי חכמים

הגמרא בראש השנה ד. אומרת על הפסוק בתהילים 'בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימין בכתם אופיר' שחביבה תורה על ישראל כמו שגל לעובדי כוכבים, שגל זו הכלבה של העובדי כוכבים שהיא משמשת להם גם כפילגש, ודוד המלך לא מצא דבר יותר נאה להמשיל אליו את חשקת התורה של כלל ישראל חוץ משגל לעובדי כוכבים? כותב ההעמק דבר בפרשת כי תצא שחשקת התורה של תלמידי חכמים היא לא דבר טבעי, זה סטיה ודבר חולני, אפשר לדמות את זה רק לשגל של עובדי כוכבים, שזה תאוה שאדם לא נולד איתה והם פיתחו את זה לעצמם, כך חביבה תורה על ישראל.

איך צומחים תלמידי חכמים

כי המצוה הזאת אשר אנוכי מצוה היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא, לא בשמים היא לאמר גו' - כתוב במדרש אמר ר' ינאי משל למה הדבר דומה לככר שהיה תלוי באויר טיפש אומר מי יוכל להביאו ופיקח אומר לא אחד תלה אותו? מביא סולם או קנה ומורידו, כך כל מי שהוא טיפש אומר אימתי אקרא כל התורה כולה, ומי שהוא פיקח מה הוא עושה שונה פרק אחד בכל יום ויום עד שמסיים כל התורה כולה, אמר הקב"ה 'לא נפלאה היא ממך'.

הוא בונה לעצמו תאוה לסמים עוד יותר חריפים עד שהוא מאבד את עצמו בזה ובבא, הוא בונה לעצמו קומה שלימה של תאוות שהוא לא נולד איתם, וכך בנוי כל מערכת התאוות וחמריות העולם הזה, ונקרא את לשונו של הרמב"ן 'והטעם כי נפש האדם הרוה שאינו מתאוה לדברים הרעים לה כאשר תבוא בליבו קצת התאוה והוא ימלא את תאוותו יוסיף בנפשו תאוה יתירה ותהיה צמאה מאד לדבר ההוא שאכל או עשה יותר מבראשונה, ותתאוה עוד לדברים רעים שלא היתה מתאוה להם מתחילה ויליד בעצמו תאוות מגונות' הוא כותב שכשאדם שטוף בתאוה של זימה זה יביא אותו לתאוות מגונות של זכרים ובהמות, הוא לא נולד עם הסטיה והנטיה החולנית הזו אבל הוא הלך אחרי התאוות שלו וזה הוליד בו תאוה חולנית.

האם התורה מתחשבת במי שלא מסוגל לשלוט על עצמו

וכך זה גם במידות רעות אפשר לראות אנשים שכשמעצבנים אותם הם מסוגלים לקחת סכין ולדקור בני אדם, הם רבו על מקומות חניה וזה הסתיים ברצח, כשהוא מגיע לבית משפט העורך דין מביא חוות דעת מפסיכיאטר שהאדם הזה כשמרגיזים אותו אין לו שליטה על מה שהוא עושה, הוא אנוס, וזו אמת לאמיתה אין לו דרך לשלוט על עצמו, אבל בתורה שלנו לא מצאנו פטור לכזה בן אדם, אם הוא אדם נורמטיבי ורק כשמגיע נסיון של מידות או של תאוות הוא נהיה חולה נפש, בתורה הקדושה לא מתחשבים בזה, למה? כי אמנם הפסיכיאטר צודק הוא לא יכול לשלוט על הכעס, הדם עולה לו לראש והוא נהיה משוגע, כשיש לו תאוה הוא נהיה סוטה וחולה, אבל אף אחד לא נולד ככה, אתה הבאת עת עצמך למצב הזה, זה הטרגדיה שמי שלא שולט על התאוות שלו עושה לעצמו 'למען ספות הרוה את הטמאה', נולדת עם המידות טובות של החפץ חיים אבל הלכת אחרי כל נטיה ותאוה ובנית לעצמך סטיו חולניות, הלכת אחרי המידות רעות דבר יום ביומו וקנית לעצמך השחתת המידות.

נפשי 'חולת' אהבתך

זה לעומת זה עשה אלוקים - היסוד הזה של הרמב"ן קיים גם בצד הקדושה, והראוני שכך כותב האמרי אמת מגור זיע"א, אפשר לראות אנשים שדבוקים כל כך לרוחניות, האהבת תורה שלהם מופלאה הם ממש שיכורים על תורה, הם מתענגים בתפילה שלהם ואפשר לראות את כלות נפשם לאלוקים, אפשר לראות אנשים מטורפים על חסד, הם לא יכולים לחיות בלי להיטיב לאחרים, רבותי, הם לא נולדו כאלו! כל אדם נולד עם מנה מסוימת של נטיה לצד הטוב והקדושה, וכשהוא הולך אחרי זה הוא מתמיד בתורה, במצוות, במידות טובות, הוא עושה לעצמו שלשה דברים, הוא מקיים מצוה, מצוה גוררת מצוה והוא מחזק לעצמו את הקשר לאותה מצוה, והוא גם בונה לעצמו קומה חדשה של תשוקה ושאיפה לתורה ולמצות, הוא נעשה משוגע לתורה, אדם נורמלי לא נולד עם כזו

לרעתכם נתתי לכם את התורה אלא לטובתכם שהרי מלאכי השרת נתאוו לה, ולכאורה זה מדרש פליאה, מה ההוה אמינא שהתורה ניתנה לנו לרעתינו? ומה ההוכחה ממלאכי השרת לא ככה? **והביאור בזה** - חז"ל הקדושים אומרים אמר הקב"ה בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבין, ואם הקב"ה אומר שזוהי התרופה לא כדאי לאף אחד לחפש רפואות אחרות, ונמצא שלתורה יש תפקיד מאד מרכזי בחיי האדם היהודי, בלי תורה הוא לא יצליח להתגבר על היצר הרע, ושמה תאמרו שזוהי התכלית היחידה של התורה **'לרעתכם'** להציל את האדם מהיצר הרע, אומר הקב"ה **'לא לרעתכם נתתי לכם את התורה'** היא הרבה הרבה יותר מזה, תפתחו נפש החיים מה שהוא מביא מהזוהר וממדרשים במעלת העוסק בתורה, כל מילה שאדם לומד הוא בונה ומאיר עולמות, הוא מתקן את הנפש שלו לנצח נצחים, הוא משיג דביקות בקב"ה, והקב"ה שמח בכל מילה ומילה שהוא לומד, והראיה **'שהרי מלאכי השרת נתאוו לה'** הרי להם אין יצר הרע, אם הם מתאווים לתורה זה ראייה שבתורה יש מעלה בעצם.

חז"ל אומרים 'למיימינים בה סמא דחיי למשמאילים בה סמא דמותא' וידוע שרש"י כותב שמשמאילים בה פירושו שאין יגעים בה בכל כוחם, ולכאורה זה פלא למה מי שלא יגע בה בכל כוחו התורה נהיית בשבילו סם המות? ואולי אפשר לפרש **למיימינים בה** מי שטורח בה בכל כוחו **סמא דחיי**, זה סם חיים לקנות חיי נצח, אבל **למשמאילים בה** מי שלא טורח בה בכל כוחו זה **סמא דמותא** זה רק מגן עליו מהמות של היצר הרע.

אין קדושה כתורה

הראו לי פעם עלון חרדי עתיק שמתואר שם ביקורו של אחד מגדולי האדמורי"ם אצל החזון איש, והכותב מתפייט על המפגש רווי הוד בין שר התורה לשר הקדושה, ולא יכולתי לסבול את זה, אין ספק שאותו אדמו"ר היה שר הקדושה ואין ספק שהחזון איש היה שר התורה, אבל אני שואל אתכם: האם עמל התורה של החזון איש, עם כזה תיקון המידות, עם כזה דקדוק הלכה, האם יש שר הקדושה יותר מזה? האם יש דביקות בקב"ה יותר ממה שהוא היה דבק? קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא, אין קדושה כתורה.

יש כאן פלא גדול - לכאורה המשל כלל לא דומה לנמשל, השוטה רואה את כל הש"ס למעלה מאלפיים שבע מאות דף, הוא לא מבין איך אפשר ללמוד את הכל, יבמות כתובות, זבחים מנחות, איך אפשר? והפיקח אומר לעצמו אם אני לומד כל יום דף אני גומר כל שבע וחצי שנים את הש"ס, אבל במשל של הככר הפיקח מביא סולם ולוקח אותו, הוא לא מתקדם כל יום קצת לעבר הככר, במשך תקופה הוא עובד לחפש סולם במחסן, הוא מתלכלך, נקרע לו הבגדים, ובזמן הזה הוא לא מתקדם כלום לעבר הככר, ואחרי הרבה מאמץ בלי שום התקדמות הוא מצליח להעמיד את הסולם במקום ובבת אחת הוא לוקח את הככר לעצמו, אבל בתורה העצה של החכם זה ללמוד בסבלנות את הכל ובכל יום להתקדם קצת, למה זה דומה לסולם? לכאורה היה צריך להמשיל את זה לככר שנמצא בראש ההר שהפיקח עולה בכל יום קצת עד שהוא מגיע לראש ההר.

אבל דברי חז"ל קודש קדשים נאמרו בתכלית החכמה והדיוק, וכדאי לכל בן תורה לדעת את היסוד שכתוב כאן בדברי חז"ל, לא דיברו כאן על שוטה שלא יודע לוח הכפל, הוא לא מבין שאם כל יום לומדים דף גומרים בשבע וחצי שנים ש"ס? לא מדברים כאן על עצלן שרוצה ללמוד את כל הש"ס בלילה אחד ולהספיק באותו לילה לישון מתחת הפוך, הוא מוכן ללמוד שבע וחצי שנים אבל הוא אומר לעצמו שלפי קצב וסגנון הלימוד שלו כיום גם אם אני ילמד מאתיים שנה אני לא יצא אפילו רבע חזון איש, כל שטיקל בחזון איש נכתב בכזה בהירות ובכזה עמל, אומרים לאותו אדם יש לך טעות, אתה חושב שהקצב שאתה מספיק עכשיו יהיה לך גם עוד חמש שנים? דע לך שאחרי חמש שנים של עמל ויגיעת התורה אתה תספיק ביום אחד בכמות, באיכות, בבהירות, בהבנה, מה שאתה לא מספיק עכשיו בחמש שנים, כל השנים האלו אתה בונה סולם ואחרי זה אתה עולה את כל המדרגות בבת אחת, חמש שנים אתה עמל ומתייגע, נשרט ומתלכלך, ובסוף אתה מקבל כנפיים וצומח בבת אחת תלמיד חכם אמיתי.

מעלות התורה

כי המצוה הזאת אשר אנוכי מצוך היום - כתוב במדרש שמא תאמרו לרעתכם נתתי לכם את התורה, לא

להצטרפות לקבלת השיעורים והגליונות:

@ 2132817@gmail.com

050-9127078